

Riigikogu kultuurikomisjoni istungi protokoll nr 108

Tallinn, Toompea ja videosild

Teisipäev, 03. juuni 2025

Algus 14.00, lõpp 16.00

Juhataja: Liina Kersna (esimees)

Protokollija: Merje Noorlind (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Vadim Belobrovtsev, Madis Kallas, Signe Kivi, Tõnis Lukas, Margit Sutrop, Kadri Tali

Komisjoni ametnikud: Carina Rikart (nõunik-sekretariaadijuhataja), Kristel Soodla (nõunik)

Puudus: Helle-Moonika Helme

Kutsutud: haridus- ja teadusminister Kristina Kallas, ministri nõunik Daniel Kõiv, Haridus- ja Teadusministeeriumi üldhariduspoliitika osakonna juht Ülle Matsin, haridusjuhtimise ja õpetajapoliitika valdkonna nõunik Liis Lehiste, õigus- ja personalipoliitika osakonna õigusnõunik-analüütik Indrek Kilk, kutsehariduse valdkonna juht Marili Lehtmets ning ministri nõunik Olga Bogdanova (1. päevakorrapunkt);

Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna õigusnõunik-analüütik Indrek Kilk, ministri nõunik Olga Bogdanova (3. päevakorrapunkt);

Kultuuriministeeriumi spordiosakonna juhataja Margus Klaan (4. päevakorrapunkt);

Haridus- ja Teadusministeeriumi teadus- ja arendustegevuse poliitika osakonna nõunikud Mariann Saaliste ja Kairi Värvi ning ministri nõunik Olga Bogdanova (5. päevakorrapunkt)

Päevakord:

1. Vabariigi Valitsuse algatatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning kutseõppeasutuse seaduse muutmise seaduse (direktorite atesteerimine ja õpetajate karjäärimudel) (653 SE) esimese lugemise ettevalmistamine
2. Isamaa fraktsiooni algatatud laulu- ja tantsupeoseaduse eelnõu (598 SE) esimese lugemise ettevalmistamine
3. Eesti Keskerakonna fraktsiooni algatatud Eesti Keskerakonna fraktsiooni algatatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning kutseõppeasutuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (620 SE) esimese lugemise ettevalmistamine
4. Vabariigi Valitsuse algatatud spordiseaduse muutmise seaduse eelnõu (518 SE) teise lugemise ettevalmistamine
5. Vabariigi Valitsuse algatatud teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni korralduse seaduse eelnõu (554 SE) teise lugemise ettevalmistamine
6. Info ja muud küsimused

1. Vabariigi Valitsuse algatatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning kutseõppeasutuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (direktorite atesteerimine ja õpetajate karjäärimudel) (653 SE) esimese lugemise ettevalmistamine

Liina Kersna avas päevakorrapunkti arutelu ning andis eelnõu tutvustamiseks sõna minister Kallasele.

Kristina Kallas andis ülevaate kavandatavatest seadusemuudatustest (lisa 1).

Tõnis Lukas palus selgitada atesteerimiskomisjonide moodustamist.

Kristina Kallas vastas, et atesteerimiskomisjoni koosseisus peavad olema nii koolipidaja kui ka Eesti Koolijuhtide Ühenduse (EKJÜ) esindaja. See reegel kehtestatakse riigi tasandil. Reegli, kuidas atesteerimiskomisjon töötab, kehtestab koolipidaja ning talle on ette öeldud, kellest peaks koosnema atesteerimiskomisjon. Esialgses eelnõus oli ettepanek, et kokkukutsumise korra ja atesteerimiskomisjoni toimimise reglemini ning kooli direktori valiku konkursi tingimused ja muu kehtestab minister määrusega. Ministri sõnul see muudeti ning nimetatud regulatsioon jääb kohaliku omavalitsuse tasandile. Atesteerimiskomisjoni koosseis on jätkuvalt ministri tasandil.

Tõnis Lukas küsis, kas sellisel juhul tuleb muuta esitatud eelnõu.

Kristina Kallas vastas, et kord tähendab seda, kuidas määratakse atesteerimiskomisjoni liikmed. EKJÜ-l on õigus määrata oma liikmed ning selle reeglistiku kehtestab minister oma määrusega. Seda, kuidas toimuvad tegevused kohalikul tasandil, jääb kohalikule tasandile.

Liina Kersna sõnas, et atesteerimiskomisjoni koosseisu kuulub ka EKJÜ esindaja, mis tähendab, et tegemist ei ole puhtalt kolleegi hindamisega. Kersna soovis kinnitust, et koolipidaja arvamus ja hinnang on atesteerimisel võrdväärne koolijuhtide ühenduse esindajate hinnangu ja arvamusega.

Kristina Kallas selgitas, et kui hakati välja töötama atesteerimissüsteemi, siis oli töölaual kolm varianti. Üks neist oli järelevalvetüüpi atesteerimissüsteem, kus luuakse ametnikkonna tasandil komisjon, kes hindab teatud kriteeriumide alusel atesteerimist, st sisuliselt toimub järelevalve. Teine variant oli jätta atesteerimine ainult koolipidaja vastutada. Kolmas variant oli kaasata kas ülikooli õppejõud/ekspert või siis valdkonna esindaja. Minister lisas, et koolijuhtide nõundriau on see, mis hoiab üleval atesteerimise kvaliteeti ning valiti kolmas variant. Eesti seadusandluse ja koolipidamise põhimõtetest tulenevalt aga ei saa eirata koolipidaja õigusi, kohustust ja vastutust selles protsessis. Seega on sisse toodud ka koolipidaja ning tegemist on võrdväärse õigusega partneritega atesteerimaks koolijuhti.

Madis Kallas küsis, keda on mõeldud koolipidajana arenguestluse läbiviimisel.

Kristina Kallas vastas, et esialgselt oli eelnõus kirjas vallavanema ja ministri tasand. Täna on see välja võetud ning jääb koolipidaja otsustada, kes viib läbi arenguestlust.

Madis Kallas küsis, kui palju annab atesteerimine juurde paindlikkust töölepingu lõpetamiseks koolijuhtidega.

Kristina Kallas vastas, et atesteerimise mitteläbimine annab aluse töölepingu lõpetamiseks.

Indrek Kilk lisas, et atesteerimise läbi saab tööandja lisainfot selle kohta, kuidas läheb tema töötajal. Kilk lisas, et nõutest silda ei teki, kuna töölepingu seaduse § 88 lõikesse 1 on töötajast tuleneval põhjusel töölepingu ülesütlemise alused juba olemas ja seal on tegemist lahtise loeteluga. Põhimõtteliselt, atesteerimise tulemus saaks samuti olla selleks aluseks.

Liina Kersna sõnas, et atesteerimistulemus annab koolipidajale põhjendusi, kas alustada lepingu lõpetamist. Samas võib olla ka olukord, kus koolijuht ei läbi atesteerimist, kuid koolipidaja siiski soovib temaga jätkata. Sellisel juhul lepatakse kokku teatud tingimused, et töölepinguga jätkata.

Ülle Matsin täiendas, et argumentatsioon tuleb kokku kahest asjast. Arenguestlusel lepatakse kokku, kuhu välja jõuda, mis on koolipidaja ootus. Atesteerimine saab olla tõendus selle kohta, kas ootus on täidetud või koolipidajal tekib teatud põhjustel töölepingu lõpetamise soov.

Kristina Kallas lisas, et võrreldes praeguse olukorraga muutub olukord koolipidaja vaatest paindlikumaks. Tõenäoliselt on võimalik mitte sobivatest koolijuhtidest paremini lahti saada, kui praegune seadusandlik raam seda lubab.

Margit Sutrop sõnas, et kui arenguestluse läbiviijad jäävad ebamääraseks, siis võib juhtuda, et olemasolevatel ja tublidel koolijuhtidel jääb saamata asjatundlik kiitus ja tagasiside, mida oma ametikohal paremini teha. Eelnõust ei tule välja, et arenguestlus ja atesteerimine tooks koolijuhile kaasa midagi positiivset. Sutropi sõnul võiks atesteerimiskomisjonil olla võimalus teha kas siis positiivne või negatiivne ettepanek.

Sutrop lisas, et tihti ei ole küsimus koolijuhis, vaid hoopis koolipidajas, kes võib tahta näiteks poliitilistel põhjustel võimetu koolijuhi jätkamist, mis on kurb tõdemus.

Kristina Kallas sõnas, et atesteerimiskomisjonile ei saa seaduse kohaselt anda mandaati näiteks palgatõusuks. Seda saab teha vaid vahetu juht. Minister nõustus, et puudub nõ „präänik“, aga seadusega sellist kohustust panna ei saa. Kui lisada aga koolijuhtide karjäärimudel, siis see eeldab kohe ka riigipoolset rahastust.

Minister lisas, et kuna koolipidajatel ei ole enam atesteerimiskomisjonis hääli, siis ei saa atesteerimiskomisjoni otsust poliitiliselt juhtida. Atesteerimiskomisjon on sõltumatu. Kui tuleb mitteatesteeritud otsus, siis on tegemist avaliku otsusega. Kui on koolipidajaid, kelle koolijuhte regulaarselt ei atesteerita, st atesteerimiskomisjoni otsused on negatiivsed, siis saab lapsevanemate ja koolikogukonnapoolne mõju poliitikutele olema suur.

Margit Sutrop tegi ettepaneku proovida siiski sõnastada, et tuleks leida koolijuhile kõrgetasemeline partner.

Sutrop juhtis tähelepanu asjaolule, et luuakse küll uus süsteem, kuid puudub mehhanism, mis sunniks koolipidajat atesteerimiskomisjoni otsuse alusel midagi ette võtma. Sutrop küsis, kuidas info atesteerimiskomisjoni otsuste kohta avalikuks saab.

Kristina Kallas vastas, et atesteerimiskomisjonile ei saa juriidiliselt anda õigust koolijuhi lahtilaskmiseks. Seaduse mõttes on see õigus vaid koolipidajal. Atesteerimiskomisjon saab öelda, kas direktor on läbinud atesteerimise või mitte. Ministri sõnul võib lisada seletuskirja, et atesteerimistulemus tuleb avalikustada koolipidaja kodulehel.

Liis Lehist sõnas, et HTM veel analüüsib andmekaitse seisukohast, kas atesteerimiskomisjoni otsuse sisu saab olla avalik või ei. Aga nii Haridussilma kui ka Eesti Hariduse Infosüsteemi jääb info atesteerimise kohta.

Lehist vastas ka küsimusele, kes on koolijuhile arenguestlusel hea partner. Eesti Linnade- ja Valdade Liidu eestvõttel on käimas hea pidaja juhendi koostamine. See saab valmis sügiseks 2025. Töörühmas on nii ülikoolid kui ka HTM esindus. Soov on selles juhendis ka arenguestluse osa rohkem reguleerida. HTM poolt on välja töötatud tööriist, e Haridussilmas on veebipõhine eneseanalüüsi ja tagasiside vorm, mis tugineb uuele kompetentsimudelile. Pidajale pakutakse riigi poolt tasuta tööriista. Lehist sõnul on ülikoolidega kokkulepe, et pidaja peab läbima enne arenguestlust või atesteerimist vähemalt miinimumprogrammi. Ka TLÜ on kinnitanud, et hetkel jääb pidajapoolne vestlus koolijuhi suhtes kohati kriitiliseks ja ebaprofessionaalseks. HTM püüab seda olukorda mitteregulatiivsete meetoditega paremaks teha. Selle jaoks on olemas ESF vahendid täiendusõppe näol olemas aastani 2029.

Margit Sutropi sõnul on ülikooli kogemus, et atesteerimisel antakse ka soovitusi. Kui inimene saab tingimusliku soovitusel ning peab selle tulemuse ette näitama näiteks aasta pärast, siis sellel on ka tulemus.

Kristina Kallas vastas, et soovitusi saab atesteerimiskomisjon anda koolijuhile, st atesteeritavale ning seda atesteerimiskomisjon kindlasti ka teeb. Neid soovitusi näeb ka koolipidaja. Aga komisjonil ei ole mandaati öelda koolipidajale, mida pidaja peaks tegema.

Liina Kersna viitas eelnõu eesmärgile, anda mitte kvalifikatsiooni omavatele õpetajatele suurem kindlustunne. See on piiritletud nende õpetajatega, kes on ülikooli õppes. Kersna küsis, kas seda erandit võiks laiendada ka teistele kvalifikatsioonita õpetajatele tingimusel, et nad kolme aasta jooksul omandavad kvalifikatsiooni. Tegemist on motiveeritud karjääripööratavate, kes on jõudnud koolidesse. Kui inimene ei ole vaatamata erandile suutnud kolme aastaga omandada kvalifikatsiooni, siis tuleb tagasi pöörduda aastase töölepingu juurde.

Kristina Kallas vastas, et õiguskindluse andmine võiks olla hea mõte. Aga karjääriastmel on tegemist siiski kvalifikatsioonile mittevastavate õpetajatega, st nad ei ole veel jõudnud

karjääriastme mudelile ning neile vastav palgamäär ei kehti. Palga alammäär hakkab kehtima alles siis, kui nad omandavad kvalifikatsiooni.

Indrek Kilk vastas, et takistust kolme aastase töölepingu osas ei ole. Praeguses versioonis on välja pakutud, et inimene peab olema täitnud mingisugused eeldused (kõrgharidustasemel õpetajakoolituse läbinud isik). Tekib küsimus, kas nende puhul peaks võimalust samuti sihitama. Kui seda mitte teha, siis võiks anda juba kõigile ühekordse kolmeaastase võimaluse töölepingu sõlmimiseks. Kui inimene ei ole selle perioodi jooksul tingimusi täitnud, siis tehakse leping ühes aastaks. Kilk lisas, et HTM on valmis mõtlema selle lahenduse üle.

Kristina Kallas täpsustas, et kolmeaastane tööleping on praegu mõeldud siiski juba kõrgharidust omavale inimesele, kes omandab magistrantuuris õpetaja kutset. Äärmisel juhul võib inimene olla ka bakalaureuse viimases astmes, aga kolme aastane tööleping ei ole kindlasti mõeldud esimest aastat ülikoolis õppiva õpetaja jaoks. Haridusleppe läbirääkimistel räägiti noortest, kes omavad juba kõrgharidust, töötavad koolis ning on magistriõppes, et omandada õpetaja kutse.

Liina Kersna sõnas, et seadus seda ei ütle ning eelnõu kohaselt võib tööle võtta kolme aastase töölepinguga ka bakalaureuse õpetajaõppes oleva esimese aasta tudengi.

Liina Kersna tegi ettepaneku võtta eelnõu täiskogu päevakorda 17.06.2025, eelnõu esimene lugemine lõpetada ning määrata juhtivkomisjoni esimeheks Liina Kersna.

Vastavalt Riigikogu kodu- ja töökorra seadusele on muudatusettepanekute tähtaeg 10 tööpäeva, kui keegi ei soovi teistsugust tähtaega.

Otsustati:

1.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 17.06.2025 (konsensus: Vadim Belobrovtsev, Madis Kallas, Liina Kersna, Signe Kivi, Tõnis Lukas, Margit Sutrop, Kadri Tali).

1.2. Teha ettepanek esimene lugemine lõpetada (konsensus: Vadim Belobrovtsev, Madis Kallas, Liina Kersna, Signe Kivi, Tõnis Lukas, Margit Sutrop, Kadri Tali).

1.3 Määrata komisjonipoolseks ettekandjaks Liina Kersna (konsensus: Vadim Belobrovtsev, Madis Kallas, Liina Kersna, Signe Kivi, Tõnis Lukas, Margit Sutrop, Kadri Tali).

2. Isamaa fraktsiooni algatatud laulu- ja tantsupeoseaduse eelnõu (598 SE) esimese lugemise ettevalmistamine

Liina Kersna selgitas, et komisjonil tuleb teha menetlusotsused ja tegi komisjonile ettepaneku võtta eelnõu täiskogu päevakorda 10.06 ning esimene lugemine lõpetada.

Vastavalt Riigikogu kodu- ja töökorra seadusele on muudatusettepanekute tähtaeg 10 tööpäeva, kui keegi ei soovi teistsugust tähtaega.

Otsustati:

2.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 10.06.2025 (konsensus: Vadim Belobrovtsev, Madis Kallas, Liina Kersna, Signe Kivi, Tõnis Lukas, Margit Sutrop, Kadri Tali).

2.2. Teha ettepanek esimene lugemine lõpetada (konsensus: Vadim Belobrovtsev, Madis Kallas, Liina Kersna, Signe Kivi, Tõnis Lukas, Margit Sutrop, Kadri Tali).

3. Eesti Keskerakonna fraktsiooni algatatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning kutseõppeasutuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (620 SE) esimese lugemise

ettevalmistamine

Liina Kersna avas päevakorrapunkti arutelu ning andis eelnõu tutvustamiseks sõna algataja esindajale Vadim Belobrovtseville.

Vadim Belobrovtsev sõnas, et eelnõu näeb ette tõsta koolilõuna toetuse riiklikku alammäära, milleks oleks 2 eurot koolipäevas ühe õpilase kohta ([seletuskiri](#)). Praegu panustab riik koolilõunasse ühe euroga päevas. See summa pole muutunud seitse aastat, täpsemalt aastast 2018.

Indrek Kilk tutvustas [Vabariigi Valitsuse seisukohta](#). Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning kutseõppeasutuse seaduse muutmine ei ole koolilõunatoetuse suurendamiseks sobilik viis. Koolilõunatoetuse suurendamiseks ei ole vaja muuta eelnimetatud seadusi, vaid katteallikate olemasolul planeeritakse vastavad kulud iga-aastaselt riigieelarve seadusesse. Koolilõuna toetuse suurus on välja toodud Vabariigi Valitsuse 6. veebruari 2015. a määruses nr 16 „Riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsuse üksustele määratud toetusfondi vahendite jaotamise ja kasutamise tingimused ja kord“.

Tõnis Lukas juhtis tähelepanu sellele, et algatajad on toonud eelnõu sõnastusse sõna „õöpäevas“, st koolilõuna toetuse alammäär ühe õpilase kohta oleks 2 eurot õöpäevas.

Vadim Belobrovtsev vastas, et see sõnastus ei ole põhimõtteline. Sõna „õöpäevas“ võib asendada ka sõnaga „õppepäevas“, nagu on kirjas eelnõu seletuskirjas.

Liina Kersna sõnas, et on käinud enam kui 300 erinevas üldhariduskoolis ning paljudes neist ka lõunatanud. Kersna küsis, millel põhineb väide, et koolides jagatakse justkui ebakvaliteetset toitu.

Vadim Belobrovtsev sõnas, et eelnõu algatajad tegid küsitluse ning tegemist on koolide tagasisidega. Teine allikas on meedia. Belobrovtsev lisas, et tema arvamuse kohaselt ei ole tegemist ebakvaliteetse toiduga, vaid 1 euro suuruse toetuse eest ei ole võimalik pakkuda tervislikku ja kvaliteetset toitu.

Belobrovtsev selgitas Vabariigi Valitsuse seisukohale vastuseks, et eelnõus toodu ei piira kuidagi Vabariigi Valitsust. Eelnõu algatajad soovivad seadusesse lisada vaid alammäära. Vabariigi Valitsus saab kehtestada ka midagi muud, kuid see summa ei saa olla alla 2 euro.

Liina Kersna tegi ettepaneku võtta eelnõu täiskogu päevakorda 11. juunil, eelnõu esimesel lugemisel tagasi lükata ning määrata juhtivkomisjoni esindajaks Liina Kersna.

Otsustati:

3.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 11.06.2025 (konsensus: Vadim Belobrovtsev, Madis Kallas, Liina Kersna, Signe Kivi, Tõnis Lukas, Margit Sutrop, Kadri Tali).

3.2. Teha ettepanek eelnõu tagasi lükata (poolt 4: Liina Kersna, Signe Kivi, Margit Sutrop, Kadri Tali; vastu 3: Vadim Belobrovtsev, Madis Kallas, Tõnis Lukas; erapooletuid 0).

3.3. Määrata juhtivkomisjoni esindajaks Liina Kersna (konsensus: Vadim Belobrovtsev, Madis Kallas, Liina Kersna, Signe Kivi, Tõnis Lukas, Margit Sutrop, Kadri Tali).

4. Vabariigi Valitsuse algatatud spordiseaduse muutmise seaduse eelnõu (518 SE) teise lugemise ettevalmistamine

Liina Kersna avas päevakorrapunkti arutelu ning sõnas, et komisjonil tuleb hääletada muudatusettepanekut nr 2.

1. Täiendada eelnõu §-i 1 uue punktiga 17 järgmises sõnastuses (muutes järgnevate punktide numeratsiooni):

„17) paragrahvi 12 lõigetes 1 ja 3 asendatakse sõna „paraolümpiamängud“ sõnaga „paralümpiamängud“ vastavas käändes ning § 14 lõike 2 punktis 3 asendatakse sõna „paraolümpiakomitee“ sõnaga „paralümpiakomitee“;“

Selgitus: Muudatusettepanekuga võetakse kogu seaduses kasutusele sõna „paraolümpia“ asemel sõna „paralümpia“. „Paralümpia“ on uuem ja soovitud sõnakuju. Varasemalt kasutuses olnud sõna „paraolümpia“ on spordiseaduses muutmata kohtadesse sisse jäänud, kuid nii ei tohi olla, et terminit kasutatakse mitmel kujul. 2017. aastal muutis Eesti Paraolümpiakomitee rahvusvahelise katusorganisatsiooni International Paralympic Committee nõudel oma nimetuse Eesti Paralümpiakomiteeks. 2024. aasta augustis otsustas Eesti Paralümpiakomitee ametlikult eelistada eesti keeles termineid „paralümpia“ ja „paralümpiamängud“, millest on „o“ täht eemaldatud.

Rahvusvaheline Paralümpiakomitee on oma reegliraamatus punktis 2.10.1 toonud välja terminoloogia kasutamise. Selle järgi sõnu „para“ ja „olümpia“ koos ei kasutata. Link IPC reegliraamatule:

https://www.paralympic.org/sites/default/files/2024-04/Intellectual%20Property%20Regulations_2022.pdf

Kultuurikomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Vadim Belobrovtsev, Madis Kallas, Liina Kersna, Signe Kivi, Tõnis Lukas, Margit Sutrop, Kadri Tali).

Kadri Tali juhtis tähelepanu, et inglisekeelne sõna „limping“ tähendab eesti keeles „lonkamine“ ning teda häirib selle sõna olemus ja kasutamine.

Liina Kersna tegi ettepaneku võtta eelnõu täiskogu päevakorda 11. juunil ja teine lugemine lõpetada ning ettepaneku, kui teine lugemine lõpetatakse, võtta eelnõu kolmandaks lugemiseks täiskogu päevakorda ja viia läbi lõpphääletus 18. juunil.

Otsustati:

4.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 11.06.2025 (konsensus: Vadim Belobrovtsev, Madis Kallas, Liina Kersna, Signe Kivi, Tõnis Lukas, Margit Sutrop, Kadri Tali).

4.2. Teha ettepanek teine lugemine lõpetada (konsensus: Vadim Belobrovtsev, Madis Kallas, Liina Kersna, Signe Kivi, Tõnis Lukas, Margit Sutrop, Kadri Tali).

4.3. Kui teine lugemine lõpetatakse, teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda ja viia läbi lõpphääletus 18.06.2025 (konsensus: Vadim Belobrovtsev, Madis Kallas, Liina Kersna, Signe Kivi, Tõnis Lukas, Margit Sutrop, Kadri Tali).

5. Vabariigi Valitsuse algatatud teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni korralduse seaduse eelnõu (554 SE) teise lugemise ettevalmistamine

Liina Kersna avas päevakorrapunkti arutelu ning sõnas, et komisjon peab läbi hääletama mitmed muudatusettepanekud.

1. Muuta eelnõu § 2 lõiget 5 ja sõnastada see järgmiselt:

„(5) Innovatsioon on teadus- ja arendustegevusel põhinev uus või senisega võrreldes oluliselt täiustatud toode, teenus või protsess, mis on kättesaadavaks tehtud või kasutusele võetud ning mille eesmärk on luua väärtust ja/või saavutada konkurentsieelis ning aidata kaasa ettevõtja, organisatsiooni või laiemalt ühiskonna arengule ja suurendada tootlikkust, tõhusust ja tulemuslikkust, soodustades üldist majanduse ja heaolu kasvu.“

Selgitus: Tulenevalt Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse ettepanekust soovitakse muudatusettepanekuga sõnastust täpsustada selliselt, et oleks üheselt mõistetav, et innovatsiooniks loetakse olukorda, kus nimetatud uuendus on valmis, ehk turule toodud, kättesaadavaks tehtud või kasutusele võetud, mitte sellesuunalisi käimasolevaid protsesse, nagu võimaldab tõlgendada praegune sõnastus.

Kultuurikomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Vadim Belobrovstev, Madis Kallas, Liina Kersna, Signe Kivi, Tõnis Lukas, Margit Sutrop, Kadri Tali).

2. Muuta eelnõu § 2 lõiget 6 ja sõnastada see järgmiselt:

„(6) Teadmussiire on teadmiste, võimete, tehnoloogia ja intellektuaalomandi jagamine teadus- ja arendustegevuse läbiviijate ning ühiskonna teiste osapoolte vahel eesmärgiga arendada uusi või täiustatud tooteid, protsesse ja teenuseid, mis toovad ühiskondlikku ja majanduslikku kasu.“

Selgitus: Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus soovitas võtta arvesse Euroopa Liidu Nõukogu soovitus (EL) 2022/2415, 2. detsembrist 2022, mis käsitleb teadmiste väärindamise juhtpõhimõtteid ning asendada eelnõus sõna „teadmussiire“ läbivalt sõnadega „teadmiste e väärindamisega“. Nõukogu soovitus on märgitud, et „teadmiste väärindamine“ on teadmistest sotsiaalse ja majandusliku väärtuse loomine, ühendades erinevaid valdkondi ja sektoreid ning muutes andmed ja teadusuuringute tulemused kestlikeks toodeteks, teenusteks, lahendusteks ja teadmispõhisteks poliitikameetmeteks, mis toovad ühiskonnale tulu. Haridus- ja Teadusministeerium (HTM) selgitas, et eelnõus, nagu ka teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegilistes dokumentides räägitakse teadmussiirdest, mis tingib ka vajaduse seda seaduses defineerida. Kultuurikomisjoni hinnangul oli eelnõus sisalduv definitsioon keeruliselt sõnastatud ning raskesti mõistetav ning soovis mõiste ümber sõnastada. Eelnõus kasutatud definitsioon pärines riigiabi õigusaktidest. Kultuurikomisjoni tagasisidest lähtuvalt sõnastas HTM eelnõu § 2 lõike 6 selguse huvides ümber. Tervise Arengu Instituut (TAI) leidis oma täiendavas tagasisides, et antud muudatusettepaneku sõnastusest ei selgu, kas „teadmiste“ all mõeldakse ka struktureeritud andmeid, näiteks seireuuringute tulemusi või regulaarset andmekorjet. Regulaarse andmekorje (nt tervisestatistika) ning sellele tuginevate seireuuringute kaudu loodavad andmekogumid võivad omada suurt väärtust teadmiste väärindamisel, sh poliitikakujunduse ja innovatsiooni toetamisel. Nende hinnangul, kui eelnõus kasutatav mõiste „teadmised“ välistab sellised andmed, võib see tulevikus piirata näiteks Teadusagentuuri või TAI tegevuste käsitlemist teadus- ja arendustegevusena. HTM on selgitanud, et eelnõu § 5 punktis 3 on sätestatud, et teadus- ja arendustegevuse läbiviimisel ja korraldamisel lähtutakse põhimõttest, et avalikest vahenditest rahastatud teadus- ja arendustegevuse tulemused ja andmed on kättesaadavad avalikkusele, välja arvatud kui avalikustamata jätmine on kooskõlas teiste õigusaktidega. Seega ei ole vajadust andmeid eraldi teadmussiirde definitsioonis välja tuua. Samuti viitab TAI andmekorje ja seireuuringute kaudu loodavatele andmekogudele, mis ei ole otseselt teadus- ja arendustegevuse tulemusena tekkinud andmekogud, kuigi neid andmeid on võimalik edaspidi potentsiaalselt teadus- ja arendustegevuses kasutada. Eesti Teadusagentuuri põhitegevus ei ole teadus- ja arendustegevus. Tervise Arengu Instituudi tegevustest suur osa on käsitletav teadus- ja arendustegevusena, kuid andmekorje ja seireuuringud reeglina teadus- ja arendustegevus ei ole.

Tõnis Lukas küsis, kas sotsiaalset innovatsiooni on rohkem muudatusettepanekus nr 1 või muudatusettepanekus nr 2 toodud definitsioonis.

Kairi Värv vastas, et HTM-i hinnangul katavad mõlemad mõisted sotsiaalse innovatsiooni.

Margit Sutrop avaldas arvamust, et muudatusettepaneku nr 1 toodud definitsioon tundub olema laiem.

Sutropi sõnul tundis Tallinna Ülikooli rektor muret, et teadmussiire on igasuguse teadmise

paiskamine ühiskonda (näit kirjandusteose interpretatsioon), mida ettepanekus 2 toodud definitsioon ei võimalda.

Liina Kersna sõnul võimaldab definitsiooni sõnastus „eesmärgiga arendada uusi või täiustatud tooteid, protsesse ja teenuseid“ näiteks kasvatusteadlasel minna rääkima telesaatesse hariduslikest uuendustest. Tegemist on teadmussiirdega, kuna sellel on potentsiaal arendada koolis mingeid protsesse.

Kultuurikomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Vadim Belobrovtsev, Madis Kallas, Liina Kersna, Signe Kivi, Tõnis Lukas, Margit Sutrop, Kadri Tali).

3. Muuta eelnõu § 3 lõiget 1 ja sõnastada see järgmiselt:

„(1) Teadus- ja arendustegevuse osalised käesoleva seaduse mõttes on teadlased, teadus- ja arendusasutused, ülikoolid, rakenduskõrgkoolid ning teised osalised, kes kavandavad, viivad läbi, korraldavad, rahastavad või hindavad teadus- ja arendustegevust või avaldavad teadus- ja arendustegevuse tulemusi.“

***Selgitus:** Kultuurikomisjoni ettepanekul täiendatakse teadus- ja arendustegevuse osaliste terminit ning täpsustatakse, keda teadus- ja arendustegevuse osaliste all mõeldakse. Lisaks algses mõistes sisaldunud teadus- ja arendustegevuse läbiviimisele võivad teadus- ja arendustegevuse osalised tegeleda ka teadus- ja arendustegevuse kavandamise, korraldamise, rahastamise, hindamise või teadus- ja arendustegevuse tulemuste avaldamisega.*

Madis Kallas juhtis tähelepanu, et üldiselt on sõna „rahastamine“ asendatud seadustes sõnaga „toetamine“ ning palus selgitada, kas mitterahalised toetused (näiteks taristu kasutada andmine) ei kuulu definitsiooni.

Mariann Saaliste selgitas, et definitsioonis on mõeldud neid organisatsioone, kes just rahastavad, e annavad raha. Rahastus on alati seotud ka vastutusega. Toetada võib ka muud moodi.

Kairi Värv täpsustas, et toetamine muul viisil kuulub kavandamise ja korraldamise alla. Kuna teadus- ja arendustegevuse oluline osa on rahastajad, kes annavad raha teadus- ja arendustegevuse tegemiseks ning mõiste on kirjutatud laialt, siis selles toodud erinevate tegevuste kaudu on võimalik igaühel leida osalisena seos.

Mariann Saaliste lisas, et kui see on komisjoni soov, siis võib definitsiooni lisada ka sõna „toetavad“.

Kairi Värv täiendas, et ka toetuslepingud lähevad rahastamise alla. Kui lisada definitsiooni toetus, siis võib see jääda ebaselgeks. Tihti on ka taristu kasutamise puhul osapooled omavahel lepingulises suhtes ning siis on taristu kasutusele andja läbiviija. Värv lisas, et HTM ei ole vastu, lisamaks definitsiooni ka sõna „toetama“, kuid rahastajad peavad samuti eraldi väljatoodult jääma, sest tegemist on olulise sihtrühma ja osapoolega kogu süsteemis.

Liina Kersna pani hääletusele muudatusettepaneku 4 muudetud sõnastuses:

„(1) Teadus- ja arendustegevuse osalised käesoleva seaduse mõttes on teadlased, teadus- ja arendusasutused, ülikoolid, rakenduskõrgkoolid ning teised osalised, kes kavandavad, viivad läbi, korraldavad, rahastavad, toetavad või hindavad teadus- ja arendustegevust või avaldavad teadus- ja arendustegevuse tulemusi.“

Kultuurikomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Vadim Belobrovtsev, Madis Kallas, Liina Kersna, Signe Kivi, Tõnis Lukas, Margit Sutrop, Kadri Tali).

4. Muuta eelnõu § 3 lõiget 2 ja sõnastada see järgmiselt:

„(2) Teadlane on spetsialist, kes loob teaduslike meetoditega uusi teadmisi, täiustab ja arendab kontseptsioone, teooriaid, mudeleid, instrumente ja tehnoloogiaid, tarkvara ja töömeetodeid ning suurendab inimest, kultuuri, ühiskonda, tehnikat või loodust käsitlevate teadmiste hulka. Ülikoolis, rakenduskõrgkoolis või riigi- ja avalik-õiguslikus teadus- ja arendusasutuses akadeemilise töötaja ametikohal töötavale teadlasele kohaldatakse kõrgharidusseaduses akadeemiliste töötajate kohta sätestatut.“.

Selgitus: Teadlase mõistet täiendatakse kultuurikomisjoni ettepanekul, ning lisatakse, et teadlaseks loetakse spetsialisti, kes loob uusi teadmisi ning täiustab ja arendab kontseptsioone jne teaduslike meetoditega, mis on tagatud hindamismehhanismidega nagu eelretsenseerimine ja granditaotluste hindamine, avalik kriitikavõimalus jne. Sõna „tehnikaid“ asendatakse lause esimeses pooles sõnaga „tehnoloogiaid“, mis on laiem mõiste. Lause lõppu lisatakse täiendus, mille kohaselt teadlase töö suurendab teadmiste hulka, mis puudutavad inimest, kultuuri, ühiskonda või loodust. Antud täiendus on kooskõlas vastava käsitlemisega Frascati käsiraamatus. Tervise Arengu Instituudilt laekunud täiendava tagasiside tulemusena lisatakse lause lõpus olemasolevasse loetelusse sõna „tehnika“. Tervise Arengu Instituudi selgituse kohaselt ei pruugi mitmed tänapäevased teadustööd otseselt käsitleda nimetatud nelja valdkonda. Selline sõnastus võib tahtmatult välistada näiteks inseneri-, tehnika- ja infotehnoloogia teadlased eelnõus defineeritud „teadlase“ mõistest, mis omakorda võib mõjutada nende tegevuste rahastamist või hindamist. Frascati käsiraamatu kohaselt hõlmab teadus- ja arendustegevus nii inseneriteadusi kui ka tehnoloogiaid.

Tulenevalt muude huvipoolte tagasisidest lisatakse lõikesse teine lause, millega täpsustatakse akadeemilise töötaja ametikohal töötavatele teadlastele kohaldatavaid kõrgharidusseaduse sätteid. Tartu Ülikool tõi muuhulgas oma tagasisides välja, et eelnõus olev teadlase definitsioon viitab paralleelsete akadeemiliste ametikohtade loomisele või teadlasele topelt staatusel loomisele. Ka teised huvipooled on oma tagasisides välja toonud, et eelnõus puudus säte, mis viitaks kõrgharidusseadusele, kus on sätestatud akadeemiliste ametikohtadega seonduv. Lisatav lause selgitab, et riigi- ja avalik-õiguslike teadus- ja arendusasutuste puhul kohaldatakse akadeemilistele ametikohtadele kõrgharidusseaduses sätestatut. Sättega ei ole kavas öelda, et kõik riigi või avalik-õiguslikud teadus- ja arendusasutused peavad looma akadeemilise töötaja ametikohad. Kui need ametikohad on loodud, kohaldatakse neile kõrgharidusseaduses akadeemilise töötaja kohta sätestatut. Erasektori teadus- ja arendusasutuste puhul ei ole põhjust rääkida akadeemilistest töötajatest.

Kultuurikomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Vadim Belobrovtsev, Madis Kallas, Liina Kersna, Signe Kivi, Tõnis Lukas, Margit Sutrop, Kadri Tali).

13. Jätta eelnõust välja § 9 lõige 5 muutes järgmiste lõigete numeratsiooni.

Väljajäetav tekst:

„(5) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 8 sätestatud ülesande täitmiseks kehtestab teadus- ja arendustegevuse osaliste õigused, kohustused ja ülesanded teaduseetika valdkonnas ning teadus- ja arendusasutuse, ülikooli või evalveeritud rakenduskõrgkooli eetikakomiteede moodustamise korra ning ülesanded teadus- ja arendustegevuse valdkonna eest vastutav minister määrusega.“.

Selgitus: Tulenevalt Tartu Ülikooli tagasisidest ja kultuurikomisjoni ettepanekust jäetakse seaduse eelnõust välja § 9 lõige 5, mille alusel oleks ministri määrusega reguleeritud teadus- ja arendustegevuse osaliste õiguseid, kohustusi ja ülesandeid teaduseetika valdkonnas ning institutsionaalse eetikakomitee tegevust. Tartu Ülikool soovis esialgu ministri määruse

reguleerimisalast välja jätta teadus- ja arendusasutused, ülikoolid ja evalveeritud rakenduskõrgkoolid ning institutsionaalsed eetikakomiteed, põhjendades ettepanekut asutuste autonoomiasse sekkumisega. Nimetatud asutuste kohustused sätestatakse seaduse eelnõu § 19 lõike 5 punktis 1. Institutsionaalse eetikakomitee moodustamise volitus antakse eelnõu § 19 lõikes 6.

Eelnõu menetlemise raames lisandus Tartu Ülikooli ettepanek jätta ministri määruse reguleerimisalast välja ka teadlased. Tartu Ülikooli hinnangul võib ministri tasandil antav regulatsioon kahjustada põhiseadusega kehtestatud teadlaste akadeemilise vabaduse põhimõtet. Kuna määrusega ei saa huvipooltelt saadud tagasiside kohaselt eeltoodud põhjustel reguleerida teadus- ja arendustegevuse põhiliste osaliste kohustusi seoses teaduseetikaga, siis jäetakse volitusnorm eelnõust tervikuna välja, arvestades ka § 5 punktis 2 sätestatud üldiseid põhimõtteid, mida osapooled teadus- ja arendustegevuse läbiviimisel ja korraldamisel peavad arvestama.

Eelnõu lisas on määruse kavand 6 „Teaduseetika korraldus“, mis on kehtestatud § 9 lõike 5 alusel. Nimetatud volitusnormi väljajätmisel seaduse eelnõust, jääb ministri kohustus reguleerida teaduseetika komitee moodustamise korda, taotluste menetlemise tingimusi ning tasuliste teenuste korraldust (vastavalt eelnõu § 26 lõikele 7) ning teaduseetika väärkäitumisjuhtumite menetlemise komisjoni moodustamise korda, hinnangute andmise korda ja tasuliste teenuste korraldust (vastavalt eelnõu § 27 lõikele 7 (varasem lõige 5)). Muudatuse tulemusena muudetakse määruse nimetust ning koostamise alust. Määruse eelnõust jäetakse välja teise peatüki regulatsioon (osapoolte õigused, kohustused ja ülesanded teaduseetika riiklikus korralduses).

Kultuurikomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Vadim Belobrovstsev, Madis Kallas, Liina Kersna, Signe Kivi, Tõnis Lukas, Margit Sutrop, Kadri Tali).

29. Teha eelnõus järgmised muudatused:

29.1. Täiendada eelnõu §-i 27 kahe uue lõikega 3 ja 4 muutes järgnevate lõigete numeratsiooni:

„(3) Teaduseetika väärkäitumisjuhtumite menetlemise komisjon võib teaduseetika rikkumiskahtlusest teadasaamise korral alata hinnangu andmise menetluse teavitades sellest osapooli. Menetluse algatamisel on komisjonil õigus küsida osapooltelt juhtumiga seotud dokumente ja teavet.

(4) Teaduseetika väärkäitumisjuhtumite menetlemise komisjon annab teaduseetika rikkumiskahtluse osas hinnangu ning teeb selle osapooltele teatavaks. Teaduseetika väärkäitumisjuhtumite menetlemise komisjonil on teaduseetika väärkäitumisjuhtumi tuvastamisel õigus teha teadus- ja arendustegevuse valdkonna eest vastutavale ministeeriumile ettepanek järelevalve algatamiseks käesoleva seaduse §-is 29 sätestatud tingimustel, teavitades sellest osapooli.“

29.2. Muuta § 27 lõiget 5 (uues numeratsioonis lõige 7) ja sõnastada see järgmiselt:

„(7) Teaduseetika väärkäitumisjuhtumite menetlemise komisjoni moodustamise korra ja hinnangute andmise korra, samuti käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud tasuliste teenuste loetelu, tasude suuruse ning tasu küsimise korra kehtestab teadus- ja arendustegevuse valdkonna eest vastutav minister määrusega.“

Selgitus: Eelnõu § 27 alla lisatakse kaks täiendavat lõiget (lõiked 3 ja 4) ja muudetakse sellega paragrahvi lõigete numeratsiooni. Lõikega 3 antakse teaduseetika väärkäitumisjuhtumite menetlemise komisjonile õigus menetluse algatamiseks ning sellega seoses informatsiooni kogumiseks. Tallinna Tehnikaülikool tegi ettepaneku täpsemalt

määratleda, millistel juhtudel on teaduseetika väärkäitumisjuhtumite menetlemise komisjonil õigus menetluse algatamiseks ning hinnangute andmiseks. Samuti juhtis Tallinna Tehnikaülikool tähelepanu, et ülikoolidel on olemas oma komiteed või komisjonid, kes on esimesed kontaktpunktid seoses teaduseetika rikkumiskahtlustega. Tallinna Tehnikaülikooli tagasisidet on lõike sõnastamisel arvesse võetud. Kui esialgu oli plaanis sätestada, et komisjon võib menetluse algatada põhjendatud juhtudel, siis nüüd täpsustatakse, et hinnangu andmise eelduseks on rikkumiskahtlusest teadasaamine. See võib toimuda nn vilepühumisel või näiteks juhul, kui asutus esitab vastava taotluse. Komisjonil on õigus menetlust algatada ka juhul, kui võimalik rikkumiskahtlus on teatavaks saanud muul moel, näiteks meedias avaldamise kaudu. Üldjuhul on teaduseetika rikkumiskahtluse esmaseks menetlejaks asutus, kus juhtum aset leidis. Nimetatud põhimõtet on kavas arvestada ka teaduseetika väärkäitumisjuhtumite menetlemise komisjoni tegevuses. Teaduseetika väärkäitumisjuhtumite menetlemise komisjon annab hinnangu üldjuhul siis, kui asutusesisene menetlus on läbi viidud ning mõni osapooltest soovib teist arvamust või asutus ei ole soovinud või võimeline ise menetlust läbi viima.

Vastavalt kultuurikomisjoni ettepanekule täpsustatakse, et menetluse algatamisel peab komisjon teavitama sellest juhtumiga seotud osapooli.

Lõikega 4 täpsustatakse komisjoni tegevuse tulemusi, sealjuures võib komisjon teha Haridus- ja Teadusministeeriumile ettepaneku järelevalve algatamiseks. Muudatus on tehtud vastavalt huvipoolte (Tallinna Ülikool, Tartu Ülikool) tagasisidele. Kuna mõlemas lõikes esinev põhiõiguste ja autonoomia riive on piisavalt ohuline, teeme ettepaneku neid küsimusi reguleerida seaduse tasandil.

Muudatusega täpsustatakse § 27 lõike 7 (varasema lõike 5) sõnastust, lähtudes huvipoolte tagasisidest. Volitusnormist eemaldatakse viide teaduseetika väärkäitumisjuhtumite menetlemise komisjoni töökorrale, kuna selle kehtestab teadus- ja arendustegevuse poliitika rakendusüksus.

Kultuurikomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Vadim Belobrovstev, Madis Kallas, Liina Kersna, Signe Kivi, Tõnis Lukas, Margit Sutrop, Kadri Tali)

34. Teha eelnõus järgmised muudatused:

34.1. Muuta § 35 (uues numeratsioonis § 37) ja sõnastada see järgmiselt:

„§ 37. Eesti Kunstiakadeemia seaduse muutmine

Paragrahvi 5 lõike 1 punkt 2 tunnistatakse kehtetuks.“

34.2. Muuta § 36 (uues numeratsioonis § 38) ja sõnastada see järgmiselt:

„§ 38. Eesti Maaülikooli seaduse muutmine

Paragrahvi 5 lõige 1 punkt 2 tunnistatakse kehtetuks.“

34.3. Muuta § 37 (uues numeratsioonis § 39) ja sõnastada see järgmiselt:

„§ 39. Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia seaduse muutmine

Paragrahvi 5 lõige 1 punkt 2 tunnistatakse kehtetuks.“

Selgitus: Eesti Kunstiakadeemia seaduse, Eesti Maaülikooli seaduse ning Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia seaduse § 5 lõige 1 punktis 2 kasutatakse mõistet teadusnõukogu. Kuivõrd erinevalt praegu kehtivast TAKS-ist ei sisalda TAIKS-i eelnõu teadusnõukogu mõistet, ei reguleeri teadus- ja arendusasutuste juhtimist ning selles ei ole sätestatud juhtorganite ülesandeid, tuleb eelnimetatud seaduste vastav seaduse säte tunnistada kehtetuks.

Kultuurikomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Vadim Belobrovtsev, Madis Kallas, Liina Kersna, Signe Kivi, Tõnis Lukas, Margit Sutrop, Kadri Tali)

36. Muuta § 52 (uues numeratsioonis § 54) ja sõnastada see järgmiselt:

„§ 54. Välismaalaste seaduse muutmine

Välismaalaste seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 182 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) teadus- ja arendusasutuse, ülikooli või rakenduskõrgkooli teadus- ja arendustegevus on vähemalt ühes valdkonnas positiivselt evalveeritud või“;

2) paragrahvi 182 lõike 1 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) välismaalase ning käesoleva lõike punktides 1-3 nimetatud asutuse vahel on sõlmitud võrustamisleping teadus- või uurimistöö tegemiseks.“

***Selgitus:** Muudatusettepanekuga muudetakse punkti 1 sõnastust, kuna eelnõukohane sõnastus ei olnud normitehniliselt korrektne. Uuest sõnastusest väljendub selgesõnaliselt, et tähtajaline elamisluba on võimalik anda töötamiseks teadusliku tegevuse eesmärgil, kui teadus- ja arendusasutuse, ülikooli või rakenduskõrgkooli teadus- ja arendustegevus on vähemalt ühes valdkonnas positiivselt evalveeritud. Muudatusettepanekuga viiakse välismaalaste seadus kooskõlla TAIKS eelnõus sätestatuga.*

Punktiga 2 õigusselguse huvides muudetakse välismaalaste seaduse paragrahv 182 lõike 1 punkti 4, muudatuse tulemusena viidatakse samas paragrahvis lõikes 1 punktides 1-3 toodud asutustele.

Eelnõuga võrreldes on välismaalaste seaduse muutmise vii välja jäetud välismaalaste seaduse § 190 lõike 2 muutmine, kuivõrd kehtivas seaduses puudub vastuolu TAIKS-i eelnõuga, st kehtiv seaduse sõnastus on vastavuses TAIKS-i eelnõus sätestatuga.

Liina Kersna selgitas, et 19.05.2025 istungil hääletas kultuurikomisjon komisjonipoolse muudatusettepaneku esitamise poolt, millega sooviti muuta eelnõu §-i 52 (uues numeratsioonis § 54) (välismaalaste seaduse muutmine) punktis 1 esitatud § 182 lõike 1 punkti 1. Tänapäevaks on selgunud, et normitehniliselt on vaja nimetatud punkti muuta. Lisaks on vaja muuta ka vastava lõike punkti 4 ning välja on jäetud välismaalaste seaduse § 190 lõike 2 muutmine.

Kultuurikomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Vadim Belobrovtsev, Madis Kallas, Liina Kersna, Signe Kivi, Tõnis Lukas, Margit Sutrop, Kadri Tali)

Liina Kersna sõnul palus Eesti Teaduste Akadeemia tähelepanu pöörata huvirühmadega koos toimunud komisjoni istungile, kus leiti üksmeelselt, et väikeste ülikooliväliste teadusasutuste mured lahendatakse TAIKS-i sihttoetuste kontekstis. Kuna otsus puudutab ka Eesti Teaduste Akadeemiat, mille rüpes tegutseb eraldi teadus- ja arendusasutusena Underi ja Tuglase Kirjanduskeskus, peab Eesti Teaduste Akadeemia oluliseks, et see leiaks kirjalikku fikseerimist TAIKS-i menetlusdokumendis. Ka KBFI on vastava ettepaneku seletuskirja täiendamiseks teinud.

Kersna tegi ettepaneku täiendada TAIKS-i eelnõu 554 SE II lugemise seletuskirja järgmiselt:

„Kultuurikomisjon oma 19. mai istungil leidis, et oluline on käesolevas seletuskirjas fikseerida tõstatatud probleem ja asjaolu, et HTM on kinnitanud 18.03.2025 kultuurikomisjoni istungil tehtud kokkulepet tagada väikeste teadusasutuste jätkusuutlikkus ka edaspidi sihttoetustega.“

Liina Kersna selgitas, et sihttoetusi räägivad teadusasutused läbi ministeeriumiga. Sellesse läbirääkimiste protsessi ei saa seadusandja sekkuda.

Liina Kersna tegi ettepaneku võtta eelnõu täiskogu päevakorda 11.06.2025 ning eelnõu teine lugemine lõpetada. Kui teine lugemine lõpetatakse, on ettepanek võtta eelnõu kolmandaks lugemiseks täiskogu päevakorda ja viia läbi lõpphääletus 17.06.2025.

Otsustati:

5.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 11.06.2025 (konsensus: Vadim Belobrovtsev, Madis Kallas, Liina Kersna, Signe Kivi, Tõnis Lukas, Margit Sutrop, Kadri Tali).

5.2. Teha ettepanek teine lugemine lõpetada (konsensus: Vadim Belobrovtsev, Madis Kallas, Liina Kersna, Signe Kivi, Tõnis Lukas, Margit Sutrop, Kadri Tali).

5.3. Kui teine lugemine lõpetatakse, teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda ja viia läbi lõpphääletus 17.06.2025 (konsensus: Vadim Belobrovtsev, Madis Kallas, Liina Kersna, Signe Kivi, Tõnis Lukas, Margit Sutrop, Kadri Tali).

6. Info ja muud küsimused

Liina Kersna andis info, et komisjonile edastati teadmiseks Eesti seisukohad digitaalse kultuuripärandi säilitamise kohta Euroopa Liidus.

(allkirjastatud digitaalselt)
Liina Kersna
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Merje Noorlind
protokollija